

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Historia Scholastica Magistri Petri comestoris sacre
scripture seriem breuem nimis [et] obscuram elucidans**

Petrus <Comestor>

Argentine, 1503

VD16 P 1829

De mutatione aque in vinu[m] ca. xxxviiij.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30892

Euangelica

latinum. Utrū autē agne q̄ agnouisti ma-
trēm tuam et ipso- trem miserere nobis.
suerit an p̄miserit im- agne q̄ obtulisti te p̄
ponendum dubium nob: dona nob pacē
est. Tūc t̄m dicit p̄t

q̄ tūc et imposuit hoc nomē oīno cum dicit.
Tu es petrus. Vel in electōe duodecim. vbi
dicit. et imposuit simon nomē petrus. Si vero
modo imposuit in sequentibus p̄firmavit. In
castris nolens iesus redire in galilaeam inuenit
philippū et dicit ei. Sequere me. Hic erat d̄
bethsaida cōcūsus andree et petri. Hic inue-
nitens nathanael fratrē suū dicit ei. Quem
scripsit moyses in lege et p̄phete inuenim⁹. Ie-
sum filiū ioseph a nazareth. et ait nathanael
A nazareth p̄t eī aliquid boni. despectiue
q̄ nō. vel remissiuē
legitur. Ite em̄ legi-
perit⁹ legerat in p̄o
pheta. nazareus vo-
cabit⁹. et signa aduen-
tus dñi forte notaue-
rat. et ait. A nazareth
p̄t aliquid boni eē. q̄ si

Et egrediet⁹ s̄ga d̄ ra-
dice iesse et nazareus
vocabit⁹. id ē florid⁹
q̄d alta editio dicit et
flos de radice eius
ascendet.

diceret. Nūc tandē a nazareth p̄t aliquid esse
boni. Et adduxit eū philipp⁹ ad iesum. Quo
uenerit ad se ait iesus. Ecce vere israelita i q̄
dolus nō est. Et dicit nathanael. Unde me
nouisti. Rūdit iesus. Prius q̄ te philipp⁹ voca-
ret. cū esses sub ficu vidit te. Rūdit nathana-
el. Rabbi tu es fili⁹ desu. tu es rex israh. q̄ agno-
uit iste dñm absentē vidisse q̄ solus gesserat
et quō et vbi a philippo vocat⁹ sit. chris⁹ et deū
facit. Tūc q̄dā de p̄destinatōe exponunt h̄
sta. Cum eras in lumbis ade latentis sub fi-
cu prius et iam p̄destinauit te. Et regressus ē
iesus in galilaeam.

De varijs op̄inonibus historie.

Caplin. XXXVII.

Quisq̄ idē est

ordo historie euagēlice ap̄doēs
Deinceps varie ordinant⁹ vsq̄
ad incarcerationē iohannis. Quidā dicūt q̄ cir-
ca primū pascha post baptisimū cōuertit⁹ dñs
aquā in vinū. Ideo. q̄ iohannes p̄sequenter
post hoc miraculū narrat eū ascendisse in bē-
rusale. et eleuisse ementes et vendētes de tē-
plo. q̄d nunq̄ ab eo factū dicūt nisi in pascha.
Sed eis obuiat ecclesie consuetudo q̄ i ep̄i
phanā factum esse tenet quotannis solen-

nzando memorat. Fuerūt etiam qui dicerēt
q̄ eadem die qua baptizat⁹ est fecerit h̄ mirā-
culū. Sed mattheus ait. Tūc iesus du-
ctus est in desertū. et marcus. statim expulit
iesum spirit⁹ in desertū. Habet enī ecclesia
q̄ eadem die. sed reuolutis annis hec trita fa-
cta sunt. Aduentus magorū tredectima die
primi anni. Baptisim⁹ eadē die tricesimi añi
v̄l tricesimi primi anni. Duratio aque eadē
die reuoluto anno. Unde martinus ep̄isco-
pus in sermone qui sic incipit. Tū plura no-
bis fratres r̄c. sic ait.

Sic post tritati sue fi- Beda dicit. quia post
delis mandauit an- reuoluto anno eodē
tiquitas. hodie sal- die fecit miraculū de
uator a chaldōis ado- q̄nq; panib; et duob;
ratus est. hodie fluē piscibus
ta iordanis benedi-

ctone. prii baptisimatis p̄secrauit. hodie ins-
uitatus ad nuptias aq̄s vertit in vinū. Tū
et in antiquioribus libris dies illa pluralit̄ d̄r
dies epiphanoꝝ. et pluriū illustrationū chri-
sti. Epiphania em̄ illustrationē sonat. Has
tres t̄m manifestationes. prijs quidā nomi-
nibus distinguūt. Epiphaniā vocātes eam
illustrationē que facta est per stellā quasi de
sursum factā. Theophaniā eam que in bap-
tismo quasi a deo. id ē a patre factam. Bee-
phanā eam q̄ in nuptijs quasi in domo fac-
tam. Beth enī domus sonat. Veruntū ad
huc restat inter summos et catholicos docto-
res de ordine historie duplex op̄inō. Quidā
ei scribētes. Unū ex quatuor. imitātes Amō-
nū alexandrinū. cusebii cesariensem. theo-
philus q̄ septimus a petro sedit antiochie. q̄
dicūt dñm post ieiunū aperte p̄dicasse. disci-
pulos p̄gregasse. et sermonē in monte factū
ante vini miraculū. quia legunt dñm et disci-
pulos et inuitatos ad nuptias. Cōmunit̄
autē et veracior op̄inō est dñm post illud mi-
raculū discipulos vocasse occulte et occulte
p̄dicasse vsq̄ ad iohannis incarcerationē: sed
post publice. Et hūc ordinē p̄sequemur si-
ne alteri⁹ ordinis p̄iudicio.

De mutatione aque in vinum.

Caplin. XXXVIII.

Et facte sunt nu-

ptie in Cana galilee. et i vico gas-
lilee sic dicto. et erat mat̄ iesu ibi
Et vocatus est iesus ad nuptias et discipuli

Historia

elus quidā. s. futuri discipuli. qz ad verbum
ioannis tam plures audiebant eū occulte q̄
post oīno secuti sunt eum. Nō est vocat⁹ io
seph: sed maria. Cū quidā dicūt ioseph fu
isse mortuū: et virginē transisse in custodiaz
filij. qz nec etiā deinceps legit de eo in euan
gelio. Q̄ si nondum mortuus: tū certū ē q̄ i
passione dñi mortuus erat. qz vxor eius ali
cōmendata est. Quidā autumant has nupri
as fuisse ioannis euangeliste. et ideo vocata
est maria: qz matertera eius. et dñs. qz cōso
brinus eius. Et dicūt qz dñs eum volentem
nubere: ex his nuptijs vocauerit qd̄ certum
nō est. Et deficere vino: dixit mater iesu ad
eum. Vinū nō habent. q. d. da eis vinū. Re
spondit iesus. Quid mihi et tibi ē mulier. nō
dum venit hora mea. Licet mulier sit quasi
adiectiuū nomē fractiōis q̄i molliter. tamen
quāq; nomē serus est. maxime quā virgo vs
rīpotens est. Et est sensus. Vīs fieri miracu
lum: sed ad hoc agendū qd̄ habeo tecū com
mune: q̄i diceret. Ex natura tibi cōmuni nō
ago hoc. sed in hora passionis que nondum
venit. ex cōmuni natura mihi et tibi patlar.
Nec est credēdū fm̄ geneatīcos hoc dixisse
dñm. qui putat ynūquēq; horā suam mori
habere inuitabile fm̄ horā cōstellationis i
qua natus est. sed vocauit horā suā. id ē a se
dispositā. Voluntate em̄ mortuus est nō ne
cessitate. Erāt aut̄ ibi sex lapidee hydrie. id ē
vasa. aquatica posite fm̄ purificatiōis iudeo
rum. Crebro iudei baptizabāt vasa epularo
ria. et si casu aliquid tangeret immundū nisi
loti nō comederēt. Erāt ergo posite vt si for
te cōtigisset aliquē de cōiuiis oportere laua
ri aquā haberet paratā. Impleuerūt autem
eas ministri aq̄ ad pceptū dñi. et tulerūt aquā
vinū factaz architrictino. i. p̄mati inter cōi
uantes in triclinio. Tricliniū qd̄ dicitur fuit
se domū tricameratā. vel tres habentē testu
dines sub q̄b; discumbebant. Vel forte tres
erāt ibi mensarū ordines vt in refectorijs ste
ri solet. Et cōmendauit architrictin⁹ vini bo
nitatē. Post i cōmuni cōmendauerūt oēs mi
raculū nouitatē. Hoc em̄ inīto signoz manī
festauit iesus gloriā suā. Nec d̄ hoc eē inīti
um qn̄ et pus signa fecisset. nascēdo de v̄gie
magos stella p̄ua ducēdo. et dieb; et noctib;
b⁹ ieiunando et h̄mōt. Sed hoc fuit primū
publice et ad publicandū factū. Vel primū
factū in cana galilee.

De instructione Nicodemī.

Capitulum XXXIX.

Rat aut̄ homo

e
er phariseis nicodem⁹ noīer⁹ d
pncipib; iudeoz. Hic venit ad
iesum nocte: qz r̄imuit pplm̄ offendere cū eē
de pncipib; Vel qz magister erat in isrl̄ palā
discere erubuit. et ait ad iesum. Rabbi. scim⁹
qz deo venisti magister. Nemo em̄ p̄r bec
signa facere q̄ tu facis nisi fuerit de⁹ cū eo. q.
d. Doce me de regno dei. Rūdit iesus. Amē
amē dico tibi. nisi q̄s renat⁹ fuerit denuo nō
poterit videre regnū dei. In veteri testamen
to q̄si iuramentū erat. Vinit dñs. In nouo.
Amen dico. Et cū in alijs simplr̄ dicitur: i. so
lo iōāne gemiat. fm̄ illud. Sit fimo v̄ et a.
q̄si diceret. v̄z dico corde et ore. Cūq; intra
ret nicodem⁹ quō posset hō sc̄do nasci cū nō
nisi carnalē natiuitatē sciret: edoc⁹ est a dño
de sp̄iali q̄ fit ex aq̄ et sp̄i: quaz neutra ita
ri p̄r. Tū qz adhuc inflatus erat magistrall
scia nō poterat itelligere. iō meruit audire.
Tu es magister in isrl̄ et hec ignoras: vt sci
ustaret eū ad hūilitatē. Instruct̄ etiā eū d̄ bu
mana et diuina sui natiuitate. de passione et
ascensione. et de plurib; alijs. Q̄ aut̄ dicit. Ne
mo ascēdit i celū nisi q̄ descēdit de celo. sc̄m⁹
ē. Nemo ascēdit nisi ch̄us cū corpore suo. Vel
fm̄ tropū q̄ dicitur dñm facere q̄ per eū faci
mus. Et est sensus. Nemo ascēdit nisi que
de⁹ ascendere facit.

De prima electione ementū et vendentiū
in templo.

Capitulum XL.

R proximo pa

i
sca ascēdit iesus hierosolymā et
elecit vendētes et emētes d̄ rēplo
hoc em̄ bis fecisse credit. Et post illud pasca
incarcerat⁹ est iōānes. Ait em̄ iōānes euāge
lista. Quia cū p̄ pasca: redisset iesus in ier
deam adhuc erat iōannes baptizans i canō
Interim aut̄ pusq; ascēderet in pasca q̄s d̄z
vocauit discipulos et docuit et miracula fecit
sed nō adeo publice. Sane s̄bat iesus i ier
mare galilee. Lac⁹ est q̄ fit iordanē influente
et d̄ mare cū sit aq̄ dulcis i diomate bebroo
qz omnē aquaz collectionē vocat bebtus
thar sis. id est mare. Et d̄ galilee: qz p̄terfluit
galileā. Quāq; mare i ybertadis d̄: qz famola
ē ciuitas bec q̄ ei imminet. Q̄ aut̄ d̄ itagnū.